

Wytoczne w zakresie wybranych zagadnień związanych z nabywaniem uprawnień do świadczeń pomocy materialnej przez doktorantów Uniwersytetu Marii Curie - Skłodowskiej w Lublinie, którzy nie posiadają polskiego obywatelstwa, na podstawie art. 43 ustawy z dnia 27.07.2005 r.

Prawo o szkolnictwie wyższym oraz innych aktów prawnych¹.

§1

Wszystkie świadczenia pomocy materialnej przysługują:

1. Zgodnie z art. 43 ust. 2 i 5a Ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym (t.j. Dz.U. 2012 poz. 572, z późn. zm., dalej: Ustawa), o świadczenia pomocy materialnej mogą się ubiegać następujący cudzoziemcy (którzy jednocześnie prawo swojego pobytu w Polsce winni potwierdzić przedstawionymi w nawiasie dokumentami):
 - 1) cudzoziemcy, którym udzielono zezwolenia na pobyt stały (*decyzja wojewody o udzielenie zezwolenia na pobyt stały na terytorium RP²*),
 - 2) cudzoziemcy posiadający status uchodźcy nadany w Rzeczypospolitej Polskiej (*decyzja Szefa Urzędu ds. Cudzoziemców o udzieleniu statusu uchodźcy³*),
 - 3) cudzoziemcy korzystający z ochrony czasowej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (*w drodze rozporządzenia Rady Ministrów nadawanej grupie osób, ochrona czasowa nie jest nadawana indywidualnie (!)⁴*),
 - 4) pracownicy migrujący, będący obywatelami państwa członkowskiego Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państwa członkowskiego Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – strony umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, a także członkowie ich rodzin⁵, jeżeli mieszkają na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej⁶; (*dokument tożsamości np.: paszport oraz dokument*

¹ Treść wytycznych została dostosowana do treści *Informacji prawnej z dnia 11 września 2013 r., przygotowanej przez Zespół Radców Prawnych UMCS dot. uwag w zakresie przedłożonych do zaopiniowania projektów wytycznych dotyczących procedury przyznawania pomocy materialnej, wytycznych dotyczących procedury przyznawania stypendium rektora dla najlepszych studentów, wytycznych w zakresie przyznawania stypendiów dla cudzoziemców.*

² Zgodnie z art. 201 ust.1 Ustawy o Cudzoziemcach z dnia 12 grudnia 2013 r. (Dz. U. z 2013 r., poz. 1650 z późn. zm.)

³ Zgodnie z art. 31 ust.1 w zw. z art. 35 ust 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. 2012 r., poz 680 z późn. zm)

⁴ Art. 107 ust 1 ustawy z dnia 13 czerwca 2003 r. o udzieleniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (t.j. Dz. U. 2012 r., poz 680 z późn. zm)).

⁵ Za członków rodzin osób wskazanych w § 1 ust 1. Podpunkt 4 uważa się osoby wymienione w art. 2 pkt. 4) ustawy z dnia 14 lipca 2006 r o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i ich rodzin (Dz.U. z 2014 r., poz. 1525.) tj:

1. małżonek obywatela UE,
2. bezpośredni zstępny obywatela UE lub jego małżonka w wieku do 21 lat lub pozostający na utrzymaniu obywatela UE lub jego małżonka,
3. bezpośredni wstępny obywatela UE lub jego małżonka, pozostający na utrzymaniu obywatela UE lub jego małżonka.

Doktoranci-członkowie rodzin składając wniosek o stypendium poza dokumentem potwierdzającym tożsamość przedstawić muszą dokument potwierdzający więź rodzinną z cudzoziemcem.

⁶ Zgodnie z treścią art. 2 pkt 7) ustawy z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (j.w.) - za pracownika uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy, a także osobę wykonującą pracę w ramach umowy o cywilnoprawnej”.

- potwierdzający status pracownika migrującego np.: umowa o pracę lub dowolna umowa cywilnoprawna),*
- 5) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskich (*decyzja wojewody o udzielenie zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego*⁷⁾)
- 6) cudzoziemcy, którym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej udzielono zezwolenia na zamieszkanie na pobyt czasowy w związku z okolicznością, o której mowa w art. 127, 159 ust.1 lub art. 186 ust.1 pkt 3 lub 4 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 poz. 1650); (*decyzja wojewody o udzieleniu zezwolenia na zamieszkanie na pobyt czasowy*⁸⁾)
- 6a) cudzoziemcy, którym udzielono ochrony uzupełniającej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej (*decyzja Szefa Urzędu ds. cudzoziemców o odmowie nadania statusu uchodźcy i ochronie uzupełniającej*⁹⁾)
- 7) cudzoziemcy *posiadający ważną Kartę Polaka* wtedy, gdy zostali przyjęci i odbywają studia na takich samych zasadach jak obywatele polscy (*decyzja konsula RP o przyznaniu Karty Polaka*¹⁰⁾)
- 8) cudzoziemcy będący obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej i członkowie ich rodzin¹¹, posiadający prawo stałego pobytu (*dokument tożsamości, dokument potwierdzający prawo stałego pobytu wydawany najczęściej przez wojewodę, w przypadku członków rodzin: dokument potwierdzający więź rodzinną z cudzoziemcem*)

§2

Świadczenia pomocy materialnej w postaci tylko stypendium rektora i stypendium ministra przysługują:

⁷ Zgodnie z treścią art. 211 ust. 1 w zw. Z art. 218 powołanej ustawy o cudzoziemcach

⁸ Zgodnie z treścią art. 98 ust.1 w zw. Z art. 104 powołanej ustawy o cudzoziemcach

⁹ Zgodnie z treścią art. 15 powołanej ustawy o udzielaniu cudzoziemcom ochrony na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 13 czerwca 2003 r (t.j. Dz. U. 2012 r., poz 680 z późn. zm)

¹⁰ Zgodnie z treścią art. 12 ust. 1 i ust 2 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o Karcie Polaka (t.j. Dz. U. z 2014 r. poz. 1187).

¹¹ Patrz przypis nr 5.

¹² Zasady przyjmowania obywateli polskich na studia szczegółowo określa wydawana na każdy rok akademicki uchwała Senatu UMCS w sprawie zasad przyjęć na studia.

¹³ Wysokość takiej opłaty określonej w walucie obcej (euro) na każdy rok akademicki określa zarządzenie Rektora UMCS.

Obywatelom państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej lub państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym i członkom ich rodzin¹⁴, którzy nie posiadają prawa pobytu, ale zostali przyjęci na takich samych zasadach, jak doktoranci będący obywatelami Polski. Doktoranci ci potwierdzają swój pobyt dokumentem tożsamości (np. paszportem) oraz składają oświadczenie o posiadaniu środków finansowych niezbędnych na pokrycie kosztów utrzymania podczas studiów w rozumieniu art. 43 ust. 5 Ustawy.

§3

Żadne świadczenia pomocy materialnej nie przysługują:

1. Doktorantom-cudzoziemcom (niezależnie od tego czy mają prawo pobytu na terytorium Polski w jakiegokolwiek formie, czy są obywatelami Unii Europejskiej bez prawa pobytu, **czy są posiadaczami Karty Polaka**), którzy zostali przyjęci i odbywają studia na innych zasadach niż obywatele Polscy (w sposób wskazany w ust. 3 i 4 art. 43 Ustawy), tj. na podstawie:

- a) umowy międzynarodowej,
- b) umowy zawieranej z podmiotami zagranicznymi przez uczelnie,
- c) decyzji ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego;
- d) decyzji odpowiedniego ministra wskazanego w art. 33 ust. 2 Ustawy lub decyzji rektora UMCS
- e) bez odpłatności i świadczeń stypendialnych;
- f) jako stypendyści strony polskiej (np.: stypendyści rządu polskiego) ;
- g) na zasadach odpłatności (w tym również: na zasadach odpłatności z 30% zniżką uczelni dla doktorantów polskiego pochodzenia);
- h) jako stypendyści strony wysyłającej, bez ponoszenia opłat za naukę;
- i) jako stypendyści uczelni.

WAŻNE: Żadne świadczenia pomocy materialnej ww. osobom nie przysługują tylko wtedy, gdy akt w oparciu o który dany cudzoziemiec podejmuje kształcenie (np.: decyzja Rektora o przyjęciu na studia, umowa zawarta z podmiotem zagranicznym przez uczelnie) nie stanowi w swojej treści inaczej (tzn. w treści dokumentu wprost nie jest wskazane, że doktorant ma pobierać dany rodzaj stypendium).

§4

Doktoranci – cudzoziemcy ubiegający się o przyznanie świadczeń pomocy materialnej, podlegają takim samym regulacjom jak obywatele polscy w zakresie ubiegania się o przyznanie świadczeń¹⁵. Różnice w tym zakresie wynikają z odmiennych systemów administracyjnoprawnych w państwach którego są obywatelami.

¹⁴ Członkowie rodzin: patrz wyjaśnienie w przypisie 5.

¹⁵ Chyba że przepisy prawne wprost różnicują sytuację cudzoziemca i obywatela polskiego.

Podstawowe odmienności:

1. Należy pamiętać, że podstawą do przyznawania świadczeń stypendialnych są **dochody uzyskane w roku poprzedzającym rok składania wniosku (tzw. rok bazowy udokumentowane zaświadczeniem z Urzędu Skarbowego, chyba, że w dniu składania wniosku sytuacja materialna doktoranta jest różna od roku bazowego z powodu: zmiany pracodawcy, utraty lub uzyskania pracy, utraty lub nabycia prawa do zasiłku dla bezrobotnych itp. (wg „katalogu dochodów utraconych/uzyskanych” – patrz §10 i § 11 Załącznika nr 6 do Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla uczestników studiów doktoranckich Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie.**
2. Dokumenty sporządzone w oryginalnej wersji językowej składane jako załączniki do wniosków o przyznanie pomocy materialnej winny mieć załączone **tłumaczenie na język polski dokonane przez tłumacza przysięgłego znajdującego się na liście Ministerstwa Sprawiedliwości RP.** W indywidualnych przypadkach (w szczególności doktoranci z Ukrainy) dokument może być przetłumaczony przez tłumacza nie będącego tłumaczem przysięgłym z kraju którego doktorant jest obywatelem, z jednoczesnym notarialnym potwierdzeniem zgodności takiego dokumentu.
3. W przypadku braku organu – odpowiednika Urzędu Skarbowego lub gdy taki organ nie wystawia wymaganych regulaminem zaświadczeń (np. w Republice Białoruś), dopuszcza się: udokumentowanie dochodów członków rodziny wnioskodawcy na podstawie zaświadczeń wystawionych przez zakłady pracy. Zaświadczenia powinny zawierać odpowiednio: wysokość dochodów brutto, pobranych od nich podatków i ewentualnych składek odpowiadających polskim składkom społecznym (gdy takie występują) - opłacanych z wynagrodzenia pracownika lub/i dochodów „netto” za okres stanowiący podstawę do przyznawania świadczenia.
4. Gdy na zaświadczeniu z zakładu pracy dochody, o których mowa w pkt 3, wykazane są w formie zbiorczego zestawienia dochodów miesięcznych za okres stanowiący podstawę do przyznawania świadczenia, można odstąpić od składania oświadczenia o liczbie przepracowanych miesięcy w tym okresie.
5. W przypadku gdy doktorant składający wniosek jest niepełnoletni (np. jako absolwent ukraińskiej, czy białoruskiej szkoły średniej), jak również, gdy nie ukończył w roku będącym podstawą do przyznawania świadczeń 18 lat i nie uzyskał dochodów podlegających opodatkowaniu, w przypadku braku możliwości uzyskania dokumentu poświadczającego brak uzyskania dochodu, doktorant składa stosowne oświadczenie. *Przy dochodach jednego z rodziców lub opiekuna prawnego należy uwzględnić alimenty przyznane niepełnoletniemu i wypłacane na ręce rodzica lub opiekuna prawnego wskazanego orzeczeniem sądu.*
6. Doktorant zobowiązany jest do złożenia zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości opłaconej składki na ubezpieczenie zdrowotne, chyba że w kraju pochodzenia składki nie są odprowadzane (w takim przypadku doktorant składa oświadczenie o takiej treści).
7. Zaświadczenia i inne dokumenty dotyczące, np. pobierania renty inwalidzkiej, renty po zmarłym rodzicu, alimentów, rejestracji bezrobotnego i pobierania zasiłku dla bezrobotnych, braku jednego z rodziców oraz pozostałe, wystawione przez właściwe dla danego państwa organy/instytucje, w świetle lokalnych przepisów - odmiennych od polskich, powinno zostać

potwierdzone poprzez dołączenie kopii odpowiedniego aktu prawnego lub zaświadczenia z właściwego organu państwa pochodzenia informujące o tym, że tak stanowi prawo państwa pochodzenia.

8. Dochody uzyskane za granicą przelicza się na złoty polski (PLN) według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski, z ostatniego dnia roboczego roku kalendarzowego będącego podstawą do przyznawania świadczeń. Dochody uzyskane za granicą, po roku kalendarzowym będącym podstawą do przyznania świadczeń, przelicza się na złote według kursu średniego walut obcych, ogłaszanego przez NBP, z ostatniego dnia roboczego pełnego miesiąca w którym dochód został uzyskany. Należy pamiętać, że dochody te pomniejsza się odpowiednio o: zapłacone składki i podatek dochodowy.
9. Na każdym składanym wniosku o przyznanie świadczeń pomocy materialnej doktorant – cudzoziemiec zobowiązany jest zaznaczyć, że: nie posiada polskiego obywatelstwa, na jakich zasadach został przyjęty na studia i je odbywa (patrz § 1, 2 i 3) oraz zawrzeć informację o tym, kiedy i na jakich zasadach nastąpiła zmiana zasad odbywania studiów. Pracownik dziekanatu zobowiązany jest do potwierdzenia informacji o sposobie podjęcia i odbywania studiów wniosku doktoranta (w razie wątpliwości informacja ta znajduje się m.in.: w decyzji o przyjęciu na studia).

Przykładowe adnotacje: „Podjęcie studiów na zasadach takich jak obywatele polscy doktoranci - mam Kartę Polaka”; „Decyzja rektora, studia bezpłatne”; „Stypendysta rządu RP, Karta Polaka”; „ Podjęcie studiów na zasadach takich jak obywatel Polski - zezwolenie na osiedlenie w Polsce”, „Podjęcie studiów na zasadach jak obywatele polscy - syn obywatela Szwajcarii’, „Zgoda rektora na studia na zasadach częściowej odpłatności” itp.

